

Module Schuldregeling

De module Schuldregeling beschrijft hoe een schuldhulpverlener een regeling voor problematische schulden opzet en uitvoert.

De schuldhulpverlener hanteert regels om de afloscapaciteit op de juiste manier onder alle schuldeisers te verdelen. De schuldhulpverlener informeert de schuldeisers over het verloop van het traject.

Doel

De schuldregeling heeft als doel een overeenkomst te sluiten tussen iemand met problematische schulden en zijn schuldeisers. Op basis van eventueel ingezet vermogen en de berekende afloscapaciteit lost de hulpvrager in maximaal 18 maanden zo veel mogelijk van de schuld af. Daarna schelden de schuldeisers de rest van hun vordering kwijt.

De module Schuldregeling beschrijft hoe een akkoord tussen de hulpvrager en de schuldeisers tot stand komt. Deze module bevat twee submodules:

- submodule Gelijkberechtiging;
- submodule Communicatie met de schuldeisers.

Wettelijk kader

De kaders voor schuldregelen komen uit:

- de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);
- het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- de Wet op het financieel toezicht (Wft);
- de Wet op het consumentenkrediet (Wck);
- de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Vereiste kennis

De schuldhulpverlener moet kennis hebben van het wettelijk kader en daarnaast van:

- geldende convenanten en afspraken met schuldeisers;
- stress-sensitief werken;
- de regels om de afloscapaciteit vast te stellen en te verdelen onder preferente en concurrente schuldeisers;
- het van toepassing (geweest) zijnde huwelijksgoederenregime;
- zekerheidsrechten zoals bijvoorbeeld pandrecht;
- het beschikbare begeleidingsaanbod.

Termijn

De werkzaamheden in de module Schuldregeling mogen maximaal 120 dagen duren. Op dossierniveau kan je daarvan afwijken, als je dat beargumenteert en onderbouwt en het aan de schuldeisers laat weten.

Beschrijving

Bij een problematische schuldsituatie werk je aan een akkoord tussen hulpvrager en schuldeisers. De hulpvrager zet zich maximaal 18 maanden in om zoveel mogelijk van de schuldenlast af te betalen. De schuldeisers verlenen kwijting van de (overgebleven) schuld: bij een saneringskrediet of schuldregeling zonder afloscapaciteit direct en bij een schuldbemiddeling aan het eind van de periode van 18 maanden wanneer aan de voorwaarden is voldaan.

Werkzaamheden

Je voert de volgende activiteiten uit:

- Je dient verzoeken voor opgave saldo openstaande vorderingen in bij de schuldeisers.
- Je stelt een saldo-overzicht op van openstaande vorderingen en laat de hulpvrager dat controleren.
- Je berekent op basis van het vrij te laten bedrag (vtlb) de afloscapaciteit.
- Je maakt een definitieve keuze voor een saneringskrediet, een schuldbemiddeling of een schuldregeling zonder afloscapaciteit.
- Je stelt voor elke schuldeiser een saneringsvoorstel voor een schuldregeling op.
- Je bepaalt welke schuldeisers bij voorbaat akkoord zijn na saldo-opgave op basis van een NVVK-convenant.
- Je doet het voorstel namens de hulpvrager aan alle schuldeisers (tenzij bij voorbaat akkoord), en mits succesvol:
 - a. sluit je een overeenkomst over het voorstel tussen de hulpvrager en alle schuldeisers;
 - b. voer je het voorstel uit of laat je het uitvoeren (bijvoorbeeld bij begeleiding).
- Je informeert schuldeisers als een schuldregeling succesvol tot stand is gekomen (uitgezonderd de 'bij voorbaat akkoord' schuldeisers).

- Accepteren één of meer schuldeisers het voorstel niet, dan stel je (na overleg met de hulpvrager) een verzoek voor een dwangakkoord en/of toelating tot de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) op.
- Als daar aanleiding voor is, zet je de schuldregeling stop door een tussentijdse beëindiging.
- Je informeert alle schuldeisers als een schuldregeling stopgezet wordt of (en wanneer) een aanvraag dwangakkoord of toelating Wsnp ingediend is.

Sluit een schuldregelingsovereenkomst

Voordat de periode van de schuldregeling(sfase) start, sluit je een schuldregelingsovereenkomst (SRO) met de hulpvrager. Daarin staan de rechten en plichten van beide partijen. Dat zijn in elk geval de volgende:

Rechten en plichten van de hulpvrager

- De hulpvrager verklaart volledige en juiste opgave te hebben gedaan van de eigen inkomsten, uitgaven, bezittingen en schulden.
- De hulpvrager belooft tijdens de looptijd van de overeenkomst geen nieuwe schulden te maken en geen financiële verplichtingen aan te gaan zonder voorafgaande toestemming van de schuldhulpverlener.
- Bij een schuldbemiddeling:
 - De hulpvrager moet tijdens de looptijd van de overeenkomst eenmaal per half jaar volledig opgave doen van inkomen, vermogen en (vaste) lasten van het afgelopen jaar en daarvan schriftelijke bewijsstukken overleggen voor zover de schuldhulpverlener die informatie niet zelf kan achterhalen (Wgs artikel 6).
 - De hulpvrager moet schriftelijk eventuele wijzigingen in de financiële en persoonlijke omstandigheden direct en op eigen initiatief doorgeven aan de schuldhulpverlener, zo mogelijk met schriftelijke bewijsstukken. Die wijzigingen kunnen namelijk van belang zijn voor de schuldregeling of het eventuele financieel beheer.
 - De hulpvrager moet zich tot het uiterste inspannen om het huidige inkomen te houden of te verhogen en daarmee zoveel mogelijk van de schulden af te lossen.

Rechten en plichten van de schuldhulpverlener

- Als de Wck toelaat dat je een vergoeding voor schuldbemiddeling en eventueel financieel beheer in rekening brengt bij de hulpvrager, dan meld je dat aan de hulpvrager. Vergoedingen voor schuldregelingen moeten passen binnen de kaders van de Wck en de Gedragscode Schuldhulpverlening van de NVVK.
- Als je voor een schuldregeling en eventueel financieel beheer een vergoeding in rekening brengt bij de schuldeisers, die wordt betaald uit het voor hen gereserveerde bedrag, dan meld je dat dus aan de hulpvrager en ook aan de schuldeisers.
- Je mag gegevens die van belang zijn voor het regelen van de schulden namens de hulpvrager opvragen bij derden en aan derden geven. De hulpvrager geeft daar, door het ondertekenen van de overeenkomst, toestemming voor. Houd je aan de bepalingen van de AVG.

Extra bepalingen bij financieel beheer:

- Leg in de overeenkomst met de hulpvrager vast dat je financieel beheer inzet als ondersteuningsinstrument. Financieel beheer valt onder artikel 3.5 van de Wft.
- De hulpvrager geeft het NVVK-lid een machtiging voor het financieel beheer.
- De hulpvrager werkt eraan mee dat het volledige inkomen overgemaakt wordt naar een betalingsrekening bij het NVVK-lid op naam van de hulpvrager. In sommige situaties kunnen de hulpvrager en de schuldhulpverlener ook andere afspraken maken maar de afdracht van de afloscapaciteit voor schuldeisers moet zijn gewaarborgd.

De hulpvrager en de schuldhulpverlener ondertekenen de schuldregelingsovereenkomst, eventueel met een digitale handtekening. Daarmee beloven ze zich allebei aan de afspraken in de schuldregelingsovereenkomst te houden. Ze krijgen elk een exemplaar van de overeenkomst.

Kies een oplossing

Een schuldregeling kan met een saneringskrediet, een schuldbemiddeling of een schuldregeling zonder afloscapaciteit gerealiseerd worden. Je kiest daar-tussen op basis van bestaand beleid, de huidige financiële situatie of bijvoor-beeld de inkomstenprognose van de hulpvrager. Als meer opties mogelijk zijn, verdient een saneringskrediet de voorkeur. Toets of de hulpvrager wel een saneringskrediet kan krijgen voordat je dit met hem bespreekt en zeker voordat je de schuldeisers een voorstel doet.

Wat je precies doet bij een saneringskrediet, een schuldbemiddeling of een schuldregeling zonder afloscapaciteit staat in de submodules Sanerings-krediet, Schuldbemiddeling en Schuldregeling zonder afloscapaciteit. Deze submodules zijn onderdeel van de module Oplossingen.

Bereken de aflos- of spaarcapaciteit

Het voorstel voor de schuldeisers is gebaseerd op een berekening van de maximale aflos- of spaarcapaciteit gedurende maximaal 18 maanden. Die bestaat uit alle inkomsten boven het vastgestelde vtlb, berekend volgens de Recofa-rekenmethode. Met het vtlb moet een hulpvrager tijdens de schuldre-geling de kosten van levensonderhoud en vaste lasten betalen. Rente over de gereserveerde afloscapaciteit geldt als inkomsten.

Als het berekende vtlb geen afloscapaciteit oplevert, en er geen zicht is op toename van de afloscapaciteit in de komende 18 maanden, stel je een schuldregeling zonder afloscapaciteit voor aan de schuldeisers. Indien er wel vermogen is, dient dit aan de schuldeisers in een eenmalige betaling te worden aangeboden.

Fondsen

Een hulpvrager moet alle inkomsten boven het vtlb gebruiken voor de beta-ling van de schuldeisers. Dat geldt ook voor uitkeringen uit een (gemeentelijk of particulier) fonds aan of voor een hulpvrager, tenzij het fonds in de doel-stellingen uitdrukkelijk anders heeft bepaald. Bijvoorbeeld met de voorwaarde

dat de uitkering alleen mag worden gebruikt om een bepaalde schuld te voldoen. Zo zijn er gemeentelijke fondsen die geld uitkeren om huurschulden af te betalen. Gemeenten kunnen hiermee huisuitzetting (waarna ze een wettelijke herhuisvestingsplicht hebben) voorkomen.

Vraag om tijdige opgave saldo openstaande vorderingen

Na ondertekening van de schuldregelingsovereenkomst verzoek je de schuldeisers om een gespecificeerde schriftelijke opgave van het saldo van hun vordering(en) op de datum van het verzoek. Neem in dat verzoek een reactietermijn op. Als een reactie binnen die termijn uitblijft, kan je de vordering schatten met de bekende gegevens van de hulpvrager. Communiceer via het Schuldenknooppunt met schuldeisers.

Zorg voor schuldenrust

Vraag de schuldeisers om tijdens de schuldregeling het schuldenpakket niet verder te verzwaren met rente of invorderingskosten en om voorgenomen of gestarte incassomaatregelen op te schorten. Als de schuldeiser schuldenrust heeft gegund voor de stabilisatiefase, vraag je om deze te continueren voor de schuldregelingsfase. Maak daarbij gebruik van de NVVK-convenanten.

Maak een schuldenoverzicht en laat de hulpvrager het ondertekenen

Maak met alle openstaande saldi van de schuldeisers een schuldenoverzicht en laat de hulpvrager dat controleren en ondertekenen voor gezien en akkoord. Gaat de hulpvrager niet akkoord met het schuldenoverzicht, probeer dan samen een oplossing te vinden waardoor de hulpvrager wel ondertekent. Indien niet met zekerheid de volledigheid van het schuldenoverzicht kan worden vastgesteld, onderzoek dan samen met de hulpvrager of het aanvragen van de Wsnp een optie is.

Lukt het niet om de hulpvrager het schuldenoverzicht te laten ondertekenen, ondanks verschillende pogingen daartoe, dan eindigt de schuldregelingsovereenkomst. Stel de schuldeisers daarvan op de hoogte.

Stuur de hulpvrager een beëindigingsbeschikking met argumentatie. Die beschikking wordt opgesteld door de gemeente of de gemandateerde organisatie (zie artikel 4a:6 van de Wgs). Meld het beëindigen van de dienstverlening ook aan gerechtsdeurwaarders via VISH, kredietverstrekkers via BKR, en indien relevant, de bewindvoerder.

Breng een (percentage)voorstel uit

Bemiddel tussen de hulpvrager en alle schuldeisers om tot een algeheel akkoord te komen en vraag iedere schuldeiser om finale kwijting te verlenen (van het restant) van de schuld.

NVVK-convenantpartners gaan direct bij hun saldo-opgave bij voorbaat of zelfs standaard akkoord. Zij willen géén voorstel ontvangen, maar gaan (ongezien) akkoord met het aanbod. Alleen wanneer bij de saldo-opgave een belemmering is opgegeven, wordt er wel een voorstel ter beoordeling verwacht.

Maak een betalingsvoorstel naar evenredigheid van de vordering (volgens het principe van gelijkberechtiging uit artikel 3:277 BW) met uitzondering van de wettelijk erkende redenen van voorrang. Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met het van toepassing zijnde huwelijksgoederen recht, de aansprakelijkheden en verhaalsmogelijkheden. Schuldeisers met een wettelijke preferentie krijgen maximaal een twee keer zo hoog percentage als concurrente schuldeisers. Vorderingen met zekerheden gelden na uitwinning daarvan als concurrente vorderingen, zie de submodule Gelijkberechtiging, verderop in deze module.

Vermeld in het voorstel alle informatie die relevant is (rekening houdend met de AVG) voor de schuldeiser om te kunnen beslissen om al dan niet akkoord te gaan:

- De motivatie voor de keuze van een saneringskrediet, een schuldbemiddeling, of een schuldregeling zonder afloscapaciteit.
- Bij een saneringskrediet: het netto en bruto kredietbedrag.

- Bij een schuldbemiddeling:
 - een prognose van het in 18 maanden terug te betalen bedrag;
 - de frequentie van herbeoordeling van de financiële situatie (minstens eens per half jaar) en de manier waarop schuldeisers over de uitkomsten worden geïnformeerd.
- Bij een schuldregeling zonder afloscapaciteit:
 - (globaal) het afgesproken begeleidingstraject.
- De berekende afloscapaciteit, het toekomstperspectief en de (te verwachten) opbrengst van (geliquideerd) vermogen en eventuele bijzonderheden over de berekening van het vtlb.
- Het afkooppercentage voor de schuldeisers.
- Het totaal openstaand saldo, met een weergave van de concurrente en preferente schuldeisers, en eventuele bijzonderheden over het schuldenpakket.

Een schuldregeling heeft een looptijd van maximaal 18 maanden.

Heroverweging

Het is aan te raden om contact op te nemen met de weigerende schuldeisers over hun afwijzingsgronden en tracht deze te weerleggen of door extra benodigde informatie te verstrekken. Verzoek hen vervolgens om de weigering te heroverwegen en alsnog akkoord te gaan met het minnelijke voorstel. Leg alle aanvullende informatie vast in het dossier.

Dien zo nodig een verzoek in voor een dwangakkoord/toelating tot de Wsnp

Als één of meer schuldeisers blijven weigeren in te stemmen met de minnelijke schuldregeling, informeer je de hulpvrager over mogelijke vervolgstappen, zoals het aanvragen van een dwangakkoord (artikel 287a Fw) of toelating tot de Wsnp. Dien een verzoek voor een dwangakkoord altijd tegelijk in met een verzoek tot toelating tot de Wsnp. Als het dwangakkoord wordt afgewezen, neemt de rechtbank het verzoek tot toelating tot de Wsnp direct in behande-

ling (tenzij de hulpvrager aangeeft dat niet te willen). Als het dwangakkoord wordt toegekend, vervalt het verzoek tot toelating tot de Wsnp. De weigerende schuldeisers moeten bij toekenning meewerken aan de minnelijke schuldregeling, zie verder de informatie over Dwangakkoord.

Help de hulpvrager, die een beroep wil doen op deze mogelijkheden, met het verzoek aan de rechtbank. Houd je daarbij aan de richtlijnen voor schuldsaneringsregelingen van Recofa (het landelijk overlegorgaan van rechters-commissarissen in faillissementen en surseances van betaling). Informeer de schuldeisers over de aanvraag dwangakkoord en het verzoek tot toelating Wsnp.

Voer het voorstel uit

Als je een akkoord hebt bereikt tussen de hulpvrager en de schuldeisers voer je het voorstel uit.

- Bij een saneringskrediet zorg je binnen twee weken voor een kredietovereenkomst tussen de hulpvrager en de kredietverstrekker en voor uitbetaling van de afgesproken bedragen aan de schuldeisers.
- Bij een schuldbemiddeling reserveer je de op basis van de afloscapaciteit bepaalde bedragen volgens artikel 3:5 Wft.
- Bij uitdeling van vermogen zorg je binnen 2 weken of zo snel als over het vermogen kan worden beschikt voor uitbetaling van de afgesproken bedragen aan de schuldeisers. Zo nodig laat je de schuldeisers weten wanneer tot uitdeling kan worden overgegaan.
- De schuldregelingsovereenkomst eindigt bij een saneringskrediet of schuldregeling zonder afloscapaciteit na akkoord van de laatste schuldeisers, na 18 maanden sparen van de afloscapaciteit in de schuldbemiddeling.

Lees meer over de inzet en de uitvoering van het saneringskrediet, schuldbemiddeling en schuldregeling zonder afloscapaciteit in de module Oplossingen.

Submodule

Gelijkberechtiging

De submodule Gelijkberechtiging beschrijft de rechten van schuldeisers bij het verdelen van de beschikbare afloscapaciteit.

Doel

Het doel van gelijkberechtiging is om alle schuldeisers gelijk te behandelen, behalve degene die volgens de wet een bevoorrechte positie hebben.

Beschrijving

Gelijkberechtiging is gebaseerd op artikel 277, Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Daarin staat: “schuldeisers hebben onderling een gelijk recht om [...] uit de netto-opbrengst van de goederen van hun hulpvrager te worden voldaan naar evenredigheid van ieders vordering, behoudens de door de wet erkende redenen van voorrang”.

Van het beginsel van gelijkberechtiging mag je alleen afwijken bij schuldeisers die een wettelijk bevoorrechte positie hebben, de ‘preferente schuldeisers’ zoals de (landelijke) Belastingdienst, bij vorderingen in het kader van de sociale zekerheid en enkele andere wettelijke uitzonderingen. De actuele versie van de verschillende voorrechten en preferenties, de preferentielijst, is te vinden op www.bureauwsnp.nl. Bureau Wsnp beheert de preferentielijst die in 2010 is samengesteld door mr. H.A. Stein en voor het laatst in juli 2021 is geüpdatet.

Een schuldeiser met een bevoorrechte (preferente) vordering krijgt maximaal twee keer zoveel als een schuldeiser met een concurrente vordering, maar nooit meer dan de vordering. Voorrechten mag je niet afspreken in een overeenkomst, behalve als ze volgen uit de wet.

Werkzaamheden

Inventariseer de schulden en maak een overzicht van alle bekende schuldeisers met hun vorderingen. Hou daarin ook bij of vorderingen concurrent of preferent zijn. Schuldeisers krijgen bij het voorstel een overzicht van de totale schuldenlast van de hulpvrager en van het aantal concurrente en preferente schuldeisers. Houd, bij het (percentage)voorstel aan schuldeisers, rekening met de vorderingen van preferente schuldeisers.

Submodule Communicatie met schuldeisers

Doel

Het doel van de submodule Communicatie met schuldeisers is om schuldeisers op tijd te informeren over de situatie van de hulpvrager. Dat voorkomt dat schuldeisers extra kosten maken waardoor de hulpvrager hogere schulden krijgt.

Beschrijving

Schuldeisers zijn belangrijke partners bij het oplossen en voorkomen van schulden. Ze hebben er baat bij om mee te werken aan het oplossen van betalingsproblemen door schuldhulpverlening. Schuldeisers willen meestal geen extra kosten maken om vorderingen betaald te krijgen van inwoners die al bekend zijn bij de schuldhulpverlening. Zeker als al duidelijk is dat ze niet volledig kunnen betalen. Voorzie schuldeisers daarom tijdig van alle gegevens die nodig zijn, om invorderingsmaatregelen te stoppen of akkoord te laten gaan met een betalingsvoorstel.

Met snelle en duidelijke communicatie met schuldeisers en (gerechts) deurwaarders kun je zorgen dat schuldenrust ontstaat, die nodig is om aan een duurzame oplossing te werken en uitval te voorkomen. Een goede

communicatie is ook essentieel om een traject efficiënt te laten verlopen. Zorg dat je communicatie met schuldeisers open, betrouwbaar en duidelijk is. Ook een goede timing is belangrijk. Geef informatie op bepalende punten in het proces, maar ook wanneer schuldeisers erom vragen.

Houd in de communicatie altijd rekening met de AVG en andere wet- en regelgeving voor de verwerking van persoonsgegevens om iemands privacy te waarborgen.

Communicatiemomenten

Neem op de volgende momenten contact op met de schuldeisers:

- bij het toelaten tot de schuldhulpverlening (bij convenanten spreken we dan van de kennisgeving);
- bij het inventariseren en vaststellen van het schuldenoverzicht van de hulpvrager;
- bij het uitbrengen van een voorstel voor een schuldregeling of volledige betaling (tenzij de schuldeiser bij voorbaat akkoord is gegaan);
- bij het aanvragen van een dwangakkoord/toelating tot de Wsnp;
- bij het begin en einde van een traject van duurzame financiële dienstverlening;
- bij beëindiging (benoem bij tussentijdse beëindiging ook de reden).

Betrek de hulpvrager bij de communicatie met de schuldeisers; laat weten wanneer je schuldeisers informeert en welke informatie je stuurt. Zo betrek je de hulpvrager bij de eigen schuldregeling.

© NVVK Gewijzigde versie, juli 2024

Alle auteursrechten en andere intellectuele eigendomsrechten op de inhoud van deze module berusten bij de NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Gebruik van en verwijzing naar de bepalingen in deze module is slechts toegestaan onder vermelding van de bron. De NVVK is niet aansprakelijk voor de wijze waarop niet-leden van de vereniging de bepalingen uit deze module ten uitvoer brengen.

 085 - 489 57 40

 info@nvvk.nl

 www.nvvk.nl